

CAROLE HOUGH szerk.: **The Oxford Handbook of Names and Naming.**
Oxford, University Press, 2016/2018. (771 lap)

1. Minden tudományterület számára mérföldkönek számít a nagy lélegzetvételű, összefoglaló munkák megjelenése. A névtudományban legutóbb a Glasgow-i Egyetem professzorának, CAROLE HOUGH-nak az irányításával készült el angol nyelven a *The Oxford Handbook of Names and Naming* című közel 800 oldalas kötet. Noha korábban is született már szintetizáló célú nemzetközi onomasztikai munkák, az efféle összefoglalások mindig időszerűek, hiszen — ahogy HOUGH is megjegyzi a kézikönyv bevezetésében — a tudományterület fejlődésével összhangban más-más témakörök kerülnek az onomasztika érdeklődésének homlokterébe.

A nagyszabású kézikönyv elkészítéséhez HOUGH a nemzetközi onomasztika legkiválóbb kutatóit gyűjtötte maga köré, legnagyobb számban brit és skandináv kutatók tollából kerültek ki az írások. Magyarországról FARKAS TAMÁS rövid összefoglalója kapott helyet az egyik személyneveket tárgyaló részben. Érdemes felhívni a figyelmet arra is, hogy nemcsak a tapasztaltabb, neves kutatók szólalnak meg a munkában (pl. SVANTE STRANDBERG vagy a könyv ajánlásában szereplő, néhány éve elhunyt EVA BRYLLA), hanem fiatalabb szerzők írásai is helyet kaptak a kötetben (pl. EMILIA ALDRIN).

2. A munka hét nagyobb egységből áll, melyek a névtudomány egy-egy területét mutatják be. A kötetben összesen 46, átlagosan 15 oldalas tanulmányt találunk, melyek között vannak tudománytörténeti, módszertani, elméleti és összefoglaló jellegű írások, éppúgy, mint egy-egy jelenséget bemutató esettanulmányok. Az ezekben megjelenő névkincs elsősorban nyugat- és északnyugat-európai, illetve a Brit-szigetektől származó példákat vonultat fel (ami elsősorban a szerzői gárda összetételének köszönhető), bár egyes tanulmányokból például az afrikai és az ausztrál névanyagra vonatkozóan kaphatunk információkat.

A kézikönyv első egysége névelméleti kérdéseket tárgyal három különböző aspektusból: Willy Van Langendonck és Mark Van de Velde a nevek és a nyelvtan, Staffan Nyström a nevek és a jelentés, Elwys De Stefani pedig nevek és a diskurzus összefüggéseit boncolgatja (17–66). A következő nagy egység az egyik leggyakrabban kutatott névfajtának, a helyneveknek a vizsgálatáról szól (69–166). A közel százoldalas részben a témakörök széles palettája tárul elénk: olvashatunk itt a különböző helynévfajtákról (a település-, víz-, hegy-, sziget- és utcanevekről, valamint az erdők, mezők, rétek, fák stb. elnevezéseiről), a településnév-kutatás metodológiai kérdéseiről, valamint a névátvitel és az analógia ügyéről.

A helynevek problematikája után a másik nagy tulajdonnévfajta, a személynevek ügye kerül terítékre (169–291). Ennek keretében külön tanulmányt szenteltek a szerzők a személynévadási rendszereknek, az európai személynévadás

történetének, a személynevek és a genealógia, illetve a személynevek az antropológia kapcsolatának. Ezen túlmenően a családnevekről, a ragadvány- és becenevekről, valamint a népnevekről is született egy-egy írás.

Az irodalmi névadást tárgyaló tanulmányokra a megközelítésmódok többfélése jellemező (295–367). Grant W. Smith elméleti megalapozását követően képet kapunk e helyütt az irodalmi névadás dzsender-, korpusz-, valamint nyelvi alapú megközelítési lehetőségeiről. Emellett a dalokban felbukkanó nevekre irányítja rá a figyelmet Neethling, aki Billy Joel és Christopher Torr egy-egy dalának összehasonlító vizsgálatát végzi el.

Szocioonomasztikai kérdésekkel foglalkozik az ötödik fejezet (371–464). A neveknek a társadalomban betöltött szerepe, a név és az identitás, a nyelvi tájkép, a helynevekhez kapcsolódó egyéni és közösségi érzelmi viszonyulás, a megszólítás, az álnevek és az üzleti nevek témakörei kaptak itt helyet.

Mivel a névtudomány alapvetően interdiszciplináris tudomány, egy összefoglaló jellegű munkából nem hiányozhatnak a társtudományok legújabb kutatási eredményei sem. A következő (6.) egységben ettől a gondolattól ösztönözve az onomasztika és az archeológia, a kognitív pszichológia, a dialektológia, a földrajz, a történelem, a történeti nyelvészet, a nyelvkontaktológia, a jog, a lexikográfia, illetve a vallás összefonódása egy-egy írás középpontjában (467–602).

A nemzetközi fórumokon rendre feltűnnek ritkábban vizsgált névtípusok is, így gyűjtőfejezetet szántak a kötet munkatársai is a repülők, az állatok, a lakóházak, a hajók, a mozdonyok és vonatok elnevezéseinek, valamint a csillagászati neveknek (605–660).

A nagyszabású kézikönyv végén közel száz oldalnyi bibliográfia veszi számba a nemzetközi szakirodalom legfontosabb műveit (661–756), illetve tárgymutató segíti a kötetben való tájékozódást (757–767). A munka nemzetköziségét pedig nemcsak a tanulmányok elkészítésébe bevont kiterjedt szerzői gárda mutatja, hanem a könyvben felbukkanó nyelvek listája is (769–771), mely közel másfél száz nyelvcsaládot, nyelvet vagy nyelvváltozatot sorol fel. Közöttük olvasható a magyar nyelv is, melyet elsősorban a személynevekkel foglalkozó részekben említenek meg (például a FARKAS TAMÁS által írt magyar személynévrendszert bemutató másfél oldalnyi részben, 178–179).

Az ismertetés szűkre szabott keretei a kézikönyv mindenre kiterjedő, részletekbe menő bemutatását nem teszik lehetővé, a következőkben ezért csupán három olyan tanulmány ismertetésére vállalkozom, amely — átfogó témájából és erőteljes elméleti irányultságából adódóan — a magyar névkutatás számára is kiemelt aktualitással bír. Az egyik írás a történeti nevekkel, a másik pedig a szinkron névanyag vizsgálatával foglalkozik, míg a harmadik a nyelvi érintkezés aspektusát helyezi a fókuszba.

3. A történeti irányultság az onomasztikában hazai és nemzetközi szinten meghatározó megközelítés. Tulajdonképpen még a ma használatban lévő nevek

is a múltba vezetnek bennünket, mesélnek a történelem korábbi korszakairól. Ezért esett a választásom egyik ismertető írásként Simon Taylor *Methodologies in place-name research* [Módszerek a helynévkutatásban] című tanulmányára (69–86).

A szerző negyedszázada foglalkozik a helynévgyűjtéssel, s ez alatt az idő alatt szerzett tapasztalatait mutatja be írásában elsősorban skót példákon keresztül. A bevezetőben elsődleges elvként azt hangsúlyozza, hogy annyi információt kell szerezni egy helynévről, amennyit csak lehetséges.

A nevekkal kapcsolatban két kérdés merül fel leggyakrabban mindenkiben: 1. mit jelent a név?, 2. milyen nyelvből származik? A névkutatónak ezek megválaszolásához a legkorábbi adatokig kell visszamennie, melyek gyakran az írásos emlékek előtti korszakban gyökereznek. Taylor ugyanakkor óva int ezen adatok fetiszizálásától: a későbbi korok történeti adatai ugyanannyira fontosak, hiszen a nyelvi (és névtani) változások így követhetők nyomon. Különösen olyan nyelvterületek esetében szükséges ez, ahol jelentősebb méretű eltérések mutathatók ki egy-egy név történeti változatai között. A lehető legtöbb információ összegyűjtése azonban nemcsak a névtanász igényeinek kiszolgálását segíti elő, hanem más tudományterületek is profitálhatnak belőle, így a nyelvészet több további területe (pl. a dialektológia, a lexikográfia stb.), emellett más történeti tárgyú tudományok, mint például az archeológia, a történeti földrajz stb.

Az információk többféle forrásból jöhetnek: középkori vagy modern, nyilvánosan közreadott vagy sem, szóbeli vagy írásbeli csatornákból egyaránt származhatnak. Az írott középkori források esetében a másolásból származó hibák kiszűrésére hívja fel a figyelmet Taylor. A másolatban fennmaradt források adatainak hasznosításakor olykor akár a dokumentum teljeskörű felülvizsgálatát, újra kiadását is el kell végezni. A modern, szóbeli anyagok kapcsán pedig a kiejtés pontos rögzítését emeli ki.

Ezek mellett azonban nagy szerep jut a helynévkutatásban a terepmunkának is. Noha a régi, hagyományos, illetve a modern, 3D-s térképek segítségével is szemrevételezhetjük a név által jelölt hely természeti környezetét, számos olyan részletet csak akkor fedezhetünk fel, ha magunk is megismerjük a területet.

Fontos alapelvként emeli ki Taylor továbbá azt is, hogy a kiragadott névpéldányok mellett célszerű a vizsgálatok során az egész kontextusra is figyelni, ezek nem egyszer ezek adják ugyanis meg a szükséges információkat (például a birtokeviszony feltárásakor vagy az azonos alakú nevek elkülönítésekor).

Az irányelvek rögzítése után egy az új skót helynévgyűjtésből származó példa segítségével mutatja be azt, hogy egy történeti helynév szócikkének milyen információkat célszerű tartalmaznia. Az első szekció a fővariánst adja meg, ami a modern vagy a legutóbbi névforma. Ezek után az adminisztratív adatok jönnek (egyházközség, megye), majd a pontos térbeli információk következnek. A második blokk tartalmazza a név korai adatait. Ezután (3.) a tulajdonképpeni elemző

rész következik, amely tartalmazhatja a név jelentését, jelentéseit, a nevekhez kapcsolódó releváns morfológiai információkat stb. A szócikket a lehetséges kiejtést megadása zárja.

Az írás fontos gondolataként jelenik meg az is, hogy a mai névkutatásban egyre nagyobb szerep jut a digitális adatbázisoknak, ezek ugyanis a nagy mennyiségű anyag könnyű és gyors kezelését teszik lehetővé.

4. Elwys De Stefani tanulmánya az elméleti fejezetben olvasható (52–66), s azzal a céllal készült, hogy áttekintse, milyen kutatási és elemzési módszerek alkalmazhatók abban az esetben, ha a neveket a maguk kontextusában vizsgáljuk. Jóllehet az etimológiai és névrendszertani vizsgálatok mellett hazánkban is egyre inkább előtérbe kerülnek a nevek használatára irányuló kutatások, az alább bemutatott irányultság különösen a helynevek vizsgálata esetében még gyerekcipőben jár.

Elsőként az antropológiai aspektust veszi számba De Stefani. A történeti áttekintés arra szolgál, hogy kiemelhesse azokat a sarokpontokat, amelyeket mindenképpen figyelembe kell vennünk ma is. Bromberger múlt század eleji (1922) munkájából azt emeli ki, hogy 1. a neveket szélesebb szociális környezetükkel együtt célszerű vizsgálni, s nem izoláltan, 2. a történeti és episztemológiai tradícióban gyökerező névtani fogalomkészlet nem alkalmas arra, hogy az így vizsgált jelenségeket leírjuk.

Az antropológusok egyébként már korán a személy- és helynevek vizsgálata felé fordultak. Boas például már a múlt század első harmadának végén rámutatott arra, hogy a helynevek nem a táj vizuális jellemzőinek leírásaként jönnek létre, hanem inkább azt tükrözik, hogyan észleli, tapasztalja a névadó közösség a környezetét. Az antropológiai aspektus hangsúlyozza továbbá, hogy a helynevek kulturális képződmények, így vizsgálatuk nem nélkülözheti a közösség hiteinek és szokásainak figyelembevételét sem. A helyneveket narratívákba ágyazva kell vizsgálni, résztvevő megfigyeléssel.

A személynevek vizsgálatában sem elegendő az etimológia feltárása, hanem ki kell térni arra is, hogy az adott nevet mikor és kik használják, dzsenderspecifikus-e vagy sem. ADOLF (1988) pedig olyan szempontokat is bevezet, hogy a közösség hogyan osztályozza és individualizálja az egyedeket a nevek által, hány nevet kap egy személy élete során, milyen társadalmi és vallási relevanciája van egyes nevek használatának vagy éppen kerülésének. Az antropológiai aspektus segít megérteni, hogyan gondolkodik a közösség az identitásról, a rokonságról, a genealógiáról és a társadalmi életről.

A tanulmány röviden a pragmatikai szempontokra is kitér. Korábbi írásokban vizsgálták például a neveket a megszólításokban, a személynévhasználatot az udvariasság-teória alapján. De Stefani ugyanakkor azt is leszögezi, hogy a nevek pragmatikai szempontú kutatása nem jelölt ki ezidáig egy határozott kutatási

metódust, hanem e területen inkább más irányzatokkal egymást átfedő kutatások zajlanak.

A szerző ugyancsak dióhéjban utal a szocioonomasztikai kutatásokra is (ennek a témakörnek önálló fejezetet szenteltek a kötetben). Fontos tételei ennek az egységnek azok a gondolatok, amelyek a szocioonomasztika és a névszociológia közötti különbségre világítanak rá. Amíg ugyanis az előbbi a módszereit a szociolingvisztikától örökölte (interjú, fókuszcsoporthatározás, kérdőív, előre meghatározott társadalmi csoportok stb.), s a kutatói elsősorban azt vizsgálják, hogy a különböző városi csoportok az egyes névváltozatok melyikét használják, addig az utóbbi az olyan nagyobb hatókörű társadalmi kérdésekre fókuszál, mint amilyen például a nyelvkontaktusból fakadó jelenségek problematikája. A névhasználat ezen a területen mint a nagyobb közösség identitásképzője, -jelölője jelenik meg, s egyik kiemelt irányzata a névtájkép vizsgálata (ez a témakör szintén önálló alfejezetként szerepel a kötetben).

Legnagyobb teret a tanulmányban — a szerző által is művelt — interakciós onomasztika kapott. A korábban bemutatott irányzatoktól már az alapanyag gyűjtésében is eltérnek az interakciós kutatást folytatók, hiszen ők természetesen létrejövő interakciókat vizsgálnak. Bármilyen más módszerrel (pl. interjúval, kérdőívvel, megfigyeléssel, fotóval) előállított elemzési anyag ugyanis — véleményük szerint — csupán a kutató konstrukciója.

Az interakciós irányzat gyökerei a beszélgetésanalízisben találhatók. E terület művelői a neveket nem önmagukért vizsgálták, hanem azokra a tevékenységekre voltak kíváncsiak, melyekben a nevek megjelentek (pl. egy telefonhívás kezdete, önazonosítás, ennek elkerülése stb.), azaz arra a cselekedetre, amit a nevek használatával végrehozott a résztvevő. A neveket tehát más nyelvi eszközökkel (pl. névmások, formulák stb.) együtt elemzik.

A személynevek kapcsán például rámutattak arra, hogy a beszélő a befogadó személyéhez igazodva választ egy bizonyos nyelvi eszközt (pl. személynevet, névmást, leírást stb.), olyat, amely alapján a befogadó a legkönnyebben azonosítani tudja az illető személyt.

A helynevek esetében — Schegloff nyomán — pedig az interakciós konstellációnak megfelelően választhatnak a beszélők öt lehetséges formula közül: 1. földrajzi jellegű (pl. cím), 2. tagokhoz kötött (pl. *Chuck háza*), 3. irányponthoz viszonyított (pl. *a híd közelében*), 4. egy tevékenység helye (pl. *ahová a szemetest teszik*), 5. helynevek. A formulák közötti választáskor három elemzést hajt végre a beszélő: 1. helyanalízis, 2. tagsági analízis, 3. tematikus/cselekvési analízis.

Arról, hogy az efféle kutatások hogyan, milyen módszerrel valósíthatók meg, ugyancsak szól Elwys De Stefani. Olyan rögzített audio- vagy videoanyag használatára hívja fel a figyelmet, mely a természetes módon megjelenő névhasználatot mutatja, ezt azonban megelőzi a kutató előzetes terepmunkája (amelynek során a felvenni kívánt eseményről benyomásokat szerez, azonosítja a résztvevőket stb.).

De Stefani és Ticca kutatásai ráirányították a figyelmet arra a paradoxonra is, hogy a névtani irányultságú kutató olyan kategóriákat akar alkalmazni a megfigyelt jelenségek leírására, melyeknek nincs relevanciája az interakcióban részt vevők számára. Például magától értetődőnek tekinti a *helynév* és a *személynév* terminusokat: egy vizsgálat azonban azt mutatta ki, hogy a megfigyelt személyek „ugyanazt” a családi ragadványnevet használták egy hely és személyek megnevezésére is, s bizonyos esetekben lehetetlen elkülöníteni, hogy melyikre is vonatkozik a név. Ez pedig problematikussá teheti a nevek interakciós analízisét. Két lehetőséget vázol fel De Stefani a probléma megoldására. A kutató megfigyelheti egyrészt azt, hogyan használják a megfigyeltet a *név* terminust. A másik, talán járhatóbb út pedig az, hogy a kutató a saját *név*-fogalmával dolgozik, melyet azonban nem kezel annyira szigorúan. Növelheti az eljárás eredményességét az, ha a kutató a megfigyelt szélesebb közösség tagja.

De Stefani tanulmánya kiváló mintát mutat arra, hogy a különböző irányzatok makro- és mikroszintű elemzéseinek ötvözése mennyire gyümölcsöző lehet a névtudomány számára.

5. A névtan és más diszciplínák érintkezési pontjait bemutató fejezetben kaptott helyet Berit Sandnes *Nevek és nyelvi érintkezés* című tanulmánya (540–553). A nevek kiváló forrásai a kontaktusjelenségek tanulmányozásának, hiszen neveket úgy is kölcsönözhetünk, ha magát az átadó nyelvet nem értjük. Természetesen — amint arra a szerző is felhívja a figyelmet — a nyelvi érintkezéseknek nem szükségszerű velejárója a névkölcsönzés: az adott objektumok idegen nyelvi elnevezéseivel szemben a saját névformákat is előnyben részesíthetik a névhasználók.

A személynevek használatát jobban befolyásolják az aktuális kulturális hatások, s kölcsönzésükhöz nem szükséges közvetlen népi érintkezés sem (gondoljunk csak a kereszténység felvételét követően az egyházi görög-latin személynevek tömeges elterjedésére). A helynevek pontosabban tükrözik azt, hogy a kérdéses területen milyen etnikumok és kultúrák voltak jelen.

A „kontaktusnévtan” (angolul: *contact onomastics*), mely e jelenségek vizsgálatát tűzte célul, egyelőre nem rendelkezik kiforrott módszertannal. A neveket érintő jelenségek leírhatók a *fordítás* és az *adaptáció* terminusokkal, azonban ahhoz, hogy megértsük a folyamatokat a névhasználókat és a névadás szociokulturális hátterét is be kell vonni az elemzés látóterébe.

Noha minden nyelvi kontaktushelyzet egyedi, néhány általános vonás megállapítható. Minél hosszabb az érintkezés, annál több név kölcsönzésére van lehetőség, de az alkalmi érintkezés ugyancsak eredményezhet névátvételeket. A kölcsönzés akkor is végbemehet, ha a nyelvek között nincs rokonság, az átvételt azonban meghatározza a nyelvek érintkezése és a beszélők kétnyelvű kompetenciája.

Alapvető különbségek mutathatók ki az élőnyelvi és a történeti érintkezések között. Két- vagy többnyelvű helyzetben a nyelvek kölcsönösen hathatnak egymásra, így akár névpárok is létrejöhetnek a szemünk előtt. A történeti érintkezés esetén az egyik nyelvet később már nem beszélik az adott területen, s általában nem maradnak fenn a névpárok, már ha voltak ilyenek egyáltalán.

A kétnyelvűség esetében a nyelvek státusza lehet szimmetrikus vagy aszimmetrikus. A kisebbségek helynevei teljesen marginalizálódhatnak, azonban arra is találunk példát, hogy a kisebbségi közösség nyelve válik dominánssá egy területen (pl. a Dán királysághoz tartozó Feröer-szigeteken vagy Grönlandon).

A helynevek gyakran bizonyos változásokkal kerülnek be egyik nyelvből a másikba, az adaptációnak (más terminussal a névintegrációnak) több típusa lehetséges. Fontos tudatosítanunk azt is, hogy legtöbbször az adott nyelv valamely dialektusából, s nem a sztenderd nyelvváltozatból származnak a nevek. Emellett az is lényeges megállapítása az írásnak, hogy noha az egyes érintkező nyelvek kapcsolatai, nyelvi jelenségei akár jelentősen is eltérhetnek, az adaptáció mégis hasonló módon történik minden nyelvi érintkezés esetében.

Az adaptáció típusai közül a fonológiai adaptáció az egyetlen olyan folyamat, mely lényegében kötelező jellegű: az átvett névnek valamelyest igazodnia kell annak a nyelvnek a hangrendszeréhez, amelybe integrálódik (svéd *Stockholm* – finn *Tukholma*). A morfológiai adaptáció során bizonyos grammatikai elemeket lefordítanak (pl. a határozott névelőt az angol *The Thames* – svéd *Themsen* esetében). Ez az eljárás ugyanakkor nem kötelező, s a grammatikai jelenségek bizonyos fokú ismeretét feltételezi. Szintaktikai jellegű változásokat is észlelhetünk: a földrajzi köznévi helye (is) módosult — szintén az átvevő nyelv strukturális sajátosságaihoz igazodva — a német *Pustertal* – olasz *Val Pusteria* névpár esetében. Szemantikai adaptációról beszélünk abban az esetben, ha a névhasználók egy vagy több elemet lefordítanak a saját nyelvükre. Leggyakrabban a helyfajtaját megnevező névrész megy át ilyen változáson: pl. portugál *Mar Pacifico* – angol *The Pacific Ocean*, más esetekben viszont teljes fordítást láthatunk: e név kapcsán például a svéd *Stillehavet* jelzi ezt. A helynév egyes elemeit az átvevő nyelvben helyettesítheti egy hangzásában hozzá hasonló nyelvi elem is, ez a lexikális adaptáció (pl. számi *Jiemmaloufta* – számi *loufta* 'öböl' > norvég *Hjemmaluft* – norvég *luft* 'levegő').

Fontos felhívni a figyelmet arra is, hogy sok név vagy névelem, amely átvettnek tűnik, valójában nem az. Ezek átvétele nem a név szintjén, hanem a közszó szintjén történt meg, azaz jövevényszókból alakult a helynév. Érdekes felvetésként fogalmazódott meg az, hogy a helyfajtaját jelölő földrajzi köznévvvel másodlagosan (az adaptációt követően) kiegészült névformák (tehát magyar példával élve a *Tapolca-patak* típusú elnevezések) hibrid alakulatok-e. A skandináv névkutatás inkább kizárja ezeket a kétnyelvű formációk köréből, míg a brit tradíció nem.

A névkontaktus vizsgálatok természetesen figyelembe kell venni a beszélőket is. Sok változás egyszerűen nem magyarázható rendszertani okokkal, hanem olyan beszélőket feltételez, akik analizálják a neveket és mintegy „kiigazítják” azokat. A beszélő kétnyelvű kompetenciája tehát az, ami hat a folyamatra. Ha a beszélő érti a név elemeit, akár le is fordíthatja azokat, de úgy is dönthet, hogy nem teszi meg ezt. A helynév alakulásmódja tehát egyéni választásokon múlik. Az *analizál* szó egyébként — jegyzi meg a szerző — félrevezető lehet, hiszen nem feltétlenül tudatos folyamatról van itt szó, s lehetséges, hogy a beszélő által kiemelt elemek nem felelnek meg a névben szereplő tényleges nyelvi elemeknek. Ezért inkább egyfajta újraanalizálás történik ilyenkor.

6. A kézikönyv olvasásakor minden magyar névkutató magától értetődően a hazai kutatásokkal is összeméri az olvasottakat. Már pusztán ha csak e három itt ismertetett tanulmányt nézzük, kettős képet kapunk. A helynevek gyűjtésében módszertanilag megfelelünk a nemzetközi tendenciáknak, azonban az elérhető szinkrón és diakrón névkincsállományok összehasonlításakor egyenlenséget tapasztalhatunk. Az élőnyelvi anyaggyűjtés üteme — elsősorban pénzügyi okok és nem szakemberhiány miatt — elég lassúnak mondható.

A nyelvi érintkezések és a nevek viszonyának itt bemutatott leírási módszere a magyar kutatók számára sem ismeretlen (ld. pl. Póczos Rita ide vágó munkáit). S elmondható az is, hogy a névtani iskolák igyekeznek egyre több társtudományt vagy társtudományi aspektust is bevonni a kutatások látóterébe. Az interdiszciplináris együttműködések mélyítése, valódi párbeszéd kialakítása azonban — úgy vélem — üdvözlendő lenne. Ehhez szorosan kapcsolódik az is, hogy az élőnyelvi névhasználat De Stefani által bemutatott interdiszciplináris vizsgálati lehetőségeit is előtérbe kell helyezni a kutatásokban. Az így szerzett tudás ugyanis a történeti nevek megítélésében is segítségünkre lehet.

Az elmondottakból is látható, hogy minden névtannal foglalkozó, a nevek iránt érdeklődő haszonnal fogja forgatni e vastkos, tematikusan sokszínű kézikönyvet. Sok a hazai szakirodalomban is olvasható gondolatot fognak megerősíteni, alátámasztani az itt olvasottak, míg más esetekben lehet, hogy éppenséggel vitára ösztönzik a kutatót. Egy azonban biztos: a kötet inspiráló hatással lesz az azt forgatókra.

GYÖRFFY ERZSÉBET

ORCID: 0000-0002-4776-1734

Debreceni Egyetem

gyorffy.ersebet@arts.unideb.hu